

رمز گشایی از اصول بنیادین نهضت بین المللی صلیب سرخ و هلال احمر

اصل یگانگی

طبق اصل یگانگی، جمعیت باید فعالیت‌هایش را درون کشور برای عموم مردم گسترش دهد

در برخی از کشورهای دیگر، جمعیت صلیب سرخ و هلال احمر با حفظ شأن و شخصیت مستقل خود، با دیگر سازمان‌های خیریه متحد می‌شوند

نادر گلستانی | کارشناس و مدرس اصول بین‌المللی هلال احمر |

اعمال خیریه‌ای صلیب سرخ و هلال احمر در یک رویداد بین‌المللی با حضور هزاران نفر از مردم مشهد

چهارم صلیب سرخ و هلال احمر باید یک نهاد مردمی باشد تا بتواند توده مردم را به سمت خود جلب کند. برای این نهاد مهم است که اساس گسترده‌ای در کل کشور برای کمک به آحاد مردم داشته باشد. قدرت این نهاد مردمی از توده مردم و در اتحاد و همبستگی جمعیت‌های ملی در سطح ملی و بین‌المللی است. همان‌گونه که رهبران این نهاد باید از هر چهار گوشه دنیا باشند، رهبری جمعیت ملی هم باید برگرفته از توده مردم از اقوام و طبقات مختلف مردم بدون تعصبات ملی، مذهبی و سیاسی باشد.

اهمیت یگانگی در جمعیت‌های بومی
اصل یگانگی به‌ویژه در کشورهای که جمعیت بومی زیادی داشته و در کنار جمعیت پیشرفته‌تری از مهاجران زندگی می‌کنند، از اهمیت بیشتری برخوردار است. این اصل موجب می‌شود تا ابتدا بومیان به‌طور فراخنده با صلیب سرخ و هلال احمر همکاری کنند. همچنین انسان می‌تواند به موقعیت‌های رهبری نیز دست پیدا کند. آنگاه صلیب سرخ و هلال احمر قمار خود را بر روی بومیان به‌طور فراخنده در آلام بشری به تمام نقاط غیرقابل دسترسی در کشور دسترسی بیشتری یابد و موجدیات درک بیشتری از آلمان‌هایش را برای همگان فراهم کند. در واقع بعد از این که جمعیت ملی استقلال خود را به دست آورد و به اندازه کافی اعتماد همگانی را جلب کرد، بسیاری ضروری است که بتواند کاری را که برای حمایت از زندگی و سلامت اقشار گوناگون مردم شروع کرده، به پایان ببرد. تجربیات اخیر در جریان‌های «استعمارزدایی» باید برای ما در این ارتباط آموزنده باشد.

در گزارش تانسلی (Tansley Report) ملاحظه شده است که صلیب سرخ و هلال احمر نیازهای جامعه را به‌طور شایسته‌ای مورد توجه قرار می‌دهد، به‌ویژه در مناطق محروم و کمتر برخوردار مثل روستاها. در اکثر کشورها، داوطلبان از شهرها می‌آیند و با بدگمانی سستی هم‌میهنان خود نسبت به شهرنشینان روبه‌رو می‌شوند. به این دلیل است که دکتر پیرو درول آرزوی خود مبنی بر رسیدن محروم و کمتر برخوردارها را این‌گونه شرح داده است که نهاد مردمی از روستاها تشکیل شده و نفوذ خود را در همه‌جا ثابت خواهند کرد.

باید تلاش کنیم تا ارزش‌های اصول بنیادین که با دستورات دین مبین اسلام مطابقت دارد، در زندگی فردی، اجتماعی و کاری ما ساز و جاری شود و با آگاهی و بصیرت از اصول یادشده به‌ویژه ارزش‌ها اصول انسانیت، بی‌طرفی، بی‌غرضی، استقلال و اصل یگانگی سبک زندگی ما را به سبک زندگی بشردوستی ارتقا دهیم

ب: عمومیت فعالیت‌ها
طبق اصل یگانگی، جمعیت باید فعالیت‌هایش را درون کشور برای عموم مردم گسترش دهد. از آن‌جایی که در هر کشور تنها یک صلیب سرخ و هلال احمر می‌تواند وجود داشته باشد، به‌طور منطقی این جمعیت باید بپذیرد که دامنه فعالیت‌هایش را در تمام مرزهای کشور بگستراند، در غیر این صورت شکافی در کارهای بشردوستانه وجود خواهد داشت. البته تانسلی برپرت اشاره کرده است که بسیار دور از ذهن است که بتوانیم این شرایط را در سراسر جهان محقق کنیم، چون فراگیری که ما در مورد آن صحبت کردیم، از مقیاس بین‌المللی به حوزه ملی انتقال داده شده و شکلی از عمومی بودن فعالیت‌ها را به خود می‌گیرد. این یک فراگیری محدود به مرزهای جغرافیایی است، فراگیری که برای هر جمعیت ملی متناسب‌سازی شده، ولی جوهره تمام آنها مشابه است، به‌طوری که در کنار هم الهام‌بخش و تداعی‌کننده یک سازمان جهانی هستند. این فراگیری نیاز دارد که جمعیت ملی کلیه فعالیت‌های بشردوستانه در حوزه شش خود را به عهده بگیرد. فعالیت‌هایی که پیش از این به‌طور محدود به مرزهای دیگر دنبال نمی‌شد. در این مسیر، ترکیب این قوانین به صلیب سرخ اجازه می‌دهد که هرجایی حاضر باشد و جست‌وجو کند تا مطمئن شود که درد و رنج بدون درمان در قلمرو قدرت جمعیت وجود نداشته باشد یا جمعیت برای کاهش آن تمام سعی و تلاش خود را انجام دهد.

جهت نیل به این اهداف، سیستم تمرکززدایی منطقه‌ای شایع‌ترین و بدون شک بهترین روش است. گروه‌های محلی در تمام مراکز استانی و در تمام شهرهای مهم تشکیل می‌شوند، حتی اگر ضروری باشند، واحدهای کوچکتری در مناطق ثانویه، مثل محله‌های شهری یا حتی بلوک‌های آپارتمانی هم ممکن است به‌عنوان ضمایم این گروه‌ها تشکیل شوند. با این حساب، مرحله به مرحله، جمعیت ملی می‌تواند در بین مردم نفوذ کند. کاری که او را قادر می‌سازد تا به کل گروه‌های نفوس مردم برسد و از این خلال، مأموریت خود را در کل کشور گسترش داده و از همکاری و تشریک کمسار می‌مردم که بدان نیازمند است؛ لذت ببرد.

فردی در کشور خود، هر کسی که باشد، به دلایل نژادی، قومی، طبقه‌ای، عقاید مذهبی یا سیاسی می‌دهند که درست است که ورود به جمعیت ایجادشده کاملاً مشهود و قابل درک است. در این شرایط و بنا به دلایل فوق‌الذکر یگانگی در رهبری برای هلال احمر بسیار الزامی است. به بیانی دیگر برای جمعیت‌های ملی، ضروری است که تنها سازمان در نوع خودش در هر کشور باشد، این موضوع نیز ضروری است که این سازمان تنها از یک کمیته مرکزی فرمان بگیرد، درست شبیه آژنسی که تنها می‌تواند از یک ستاد فرماندهی تبعیت و پیروی کند.

بنابراین ضروری است که جمعیت برای داشتن یگانگی در رهبری، تمام انرژی و منابع خود را برای ایجاد ساختاری منظم، هماهنگ و منسجم معطوف کند و به منظور داشتن سلسله مراتب در کلیه سطوح، نیازمند وحدت رویه باشد.

حفظ یگانگی با ایجاد روابط صریح
یگانگی در رهبری یکی از چالش‌های کشورهای مشترک‌المنافع است. در این کشورها با وجود بخش‌های محلی که غالباً قدرت‌تتها نسبتاً گسترده‌ای هم دارند و کم و بیش خودمختار نیز هستند، می‌توان تمایل واضحی به غیرمتمرکزسازی را مشاهده کرد.

در برخی از کشورهای دیگر، جمعیت صلیب سرخ و هلال احمر با حفظ شأن و شخصیت مستقل خود، با دیگر سازمان‌های خیریه متحد شده و حتی حق استفاده از علامت و نشان خود را به آنها نیز می‌دهند. این نوع همکاری ممکن است برای جمعیت‌های ملی خوشایند باشد که مشاهده کنیم جمعیت ملی به یک نقطه اتکا برای مردم و نهادهای خوش‌نیت در هر کشوری درآمده است، اما باید برای پیشگیری از چالش‌های رونیدی برخطا، ضمن تعریف نوع همکاری‌ها به خوبی شفاف‌سازی شود. در همین راستا مهم‌ترین نکته این است که جمعیت‌های ملی باید نخست روابط صریح و دقیقتی را با دیگر سازمان‌های مرتبط «تعریف» کنند. دوم راه نفوذ به هسته مرکزی یا ستاد فرماندهی و رهبری از طریق این سازمان‌ها به هلال احمر بسنه شود. فقط از این طریق است که احترام به اصول و قوانین صلیب سرخ و هلال احمر در همکاری‌ها تضمین می‌شود.

نکته مهم دیگر در یگانگی این است که جمعیت‌های ملی باید در قلمرو خود و در نتیجه اقدامات و فعالیت‌های، کاملاً مستقل و آرا ب خود باشند. در مورد همین موضوع در همایش‌های بین‌المللی صلیب سرخ و هلال احمر، حکمی صادر شده است که هیچ جمعیت ملی نمی‌تواند در قلمروی کشور خارجی شعبه‌ای تأسیس کند یا افرادی را برای مأموریت به آن کشور بفرستد، مگر این که از جمعیت ملی در آن کشور مجوز داشته باشد.

اصل عمومیت
طبق اعلامیه صلیب سرخ و هلال احمر، کثرت و عمومیتی بودن جمعیت ملی در قالب اصل عمومیت بیان می‌شود.
الف: کثرت اعضا
ورود به هر جمعیت ملی باید برای همگان آزاد باشد، یعنی جمعیت نباید از عضویت هیچ

یگانگی به‌عنوان ششمین اصل از اصول بنیادین رمز گشایی کنیم.
توجه داشته باشیم که هدف از طرح سوالات فوق مطالبه‌گری اصل یگانگی است و بخش مهمی از عملیاتی‌کردن این اصل را تشکیل می‌دهد.

اصل یگانگی چیست؟
طبق تعریف فدراسیون بین‌المللی صلیب سرخ و هلال احمر اصل یگانگی یعنی: «در یک کشور، تنها یک جمعیت ملی صلیب سرخ و یا هلال احمر می‌تواند وجود داشته باشد. این جمعیت برای استفاده عموم مردم است و باید فعالیت‌های انسان‌ها را در سرزمین خود انجام دهد. طبق اصل یگانگی، همه اقشار مختلف مردم به‌عنوان بخشی از جامعه در هر نقطه از کشور باید «به‌طور یکسان از خدمات بشردوستانه جمعیت هلال احمر بدون غرض و تبعیض بهره‌مند شوند».

طبق اعلامیه فدراسیون بین‌المللی صلیب سرخ و هلال احمر تحت‌عنوان اصل یگانگی باید به سه مفهوم زیر توجه کنیم: ۱- یگانگی یا یکتایی: یعنی در هر کشور تنها یک جمعیت ملی صلیب سرخ و هلال احمر می‌تواند وجود داشته باشد. ۲- کثرت: یعنی ورود به جمعیت باید برای همگان آزاد باشد. ۳- عمومی بودن: یعنی جمعیت باید فعالیتش را در کل قلمرو کشور برای عموم مردم گسترش دهد.

در واقع این سه مفهوم در کنار هم اجزای تشکیل‌دهنده اصل یگانگی هستند و هرگز از یکدیگر جدایی‌ناپذیرند و باید در اجرا به‌طور همزمان به هر سه مفهوم مذکور توجه کنیم. حال تلاش می‌کنیم تا هر یک از این مفاهیم را به صورت شفاف و روشن تبیین کنیم.
یگانگی یا یکتایی چیست؟
منظور اصلی از مفهوم «یگانگی» به معنی یگانگی و یکتایی در «رهبری» است. به بیان دیگر جمعیت باید به وسیله یک هسته مرکزی کارگردانی شود که این هسته مرکزی باید منحصراً برای نمایندگی جمعیت در مواجهه با دیگر جمعیت‌ها و اعضای هلال احمر و صلیب سرخ بین‌المللی ذیصلاح باشد. در حقیقت شخصیت منحصراً فرد جمعیت ملی در به رسمیت شناختن یگانگی در «رهبری» است.

بنابراین رهبری واحد برای هر جمعیت ملی بسیار الزام‌آور است. جمعیت ملی در هر کشوری یگانه است، همین یگانگی و یکتایی موجب شده تا صلیب سرخ و هلال احمر تنها جمعیت از نوع خودش در مرزهای هر کشور باشد. این جمعیت باید از درجه تأثیرگذاری و نتیجه اقدامات و فعالیت‌هایش که بسپار ضروری و جایز اهمیت است، آگاهی کامل داشته باشد.

شاید شما عزیزان بپرسید که چرا باید در کشور فقط یک هلال احمر وجود داشته باشد؟ اجازه دهید برای پاسخ به این سوال یک مثال بزنیم؛ دنیای امروز را تصور کنید که در یک کشور ده‌ها، صدها و حتی هزاران سازمان متعدد در جهت انسانیت و کمک‌های خیرخواهانه فعالیت می‌کنند. در حقیقت اکثر این سازمان‌ها اصول مشابهی مانند اصل انسانیت هلال احمر را

اسلامی اشراف کامل داشته باشند، برای همین منظور بلافاصله بعد از پایان انتخابات مجلس شورای اسلامی منتخبان مردم جهت شناخت و درک صحیح از اصول قانون اساسی در کلاس‌های آموزشی شرکت می‌کنند، چراکه آنها باید قوانین را براساس اصول قانون اساسی کشور تصویب کنند. حال هر قدر نسبت به این اصول اشراف بیشتری داشته باشند، به همان میزان قوانین جامع‌تر و کاربردی‌تر را تصویب می‌کنند. این‌گونه قوانین است که می‌تواند گرگشای مشکلات مردم باشد. در همین راستا بارها شاهد بوده‌ایم که حتی طرح‌ها و لوابجی که حاصل صدها و حتی هزاران ساعت کار کارشناسی کمیسیون‌های مختلف در دولت و مجلس است، وقتی به صحن علنی مجلس می‌آیند، چنانچه مفاد این طرح‌ها و لوابج فقط با یکی از اصول قانون اساسی مغایرت داشته باشد، طبیعتی است که نمایندگان طبعاً تعدد نسبت به اصول قانون اساسی به آنها رأی منفی می‌دهند.

حکم اصول بنیادین برای هلال احمر همانند اصول قانون اساسی در مجلس و دولت است. به بیانی دیگر نمایندگان مجمع هلال احمر که به صورت غیرمستقیم نمایندگان مردم هستند و شورا عالی جمعیت به‌ویژه مدیران ارشد هلال احمر باید همانند نمایندگان مجلس به عمق ارزش‌های اصول بنیادین آگاهی کامل داشته و نسبت به آنها متعهد و پایبند باشند که آن‌شاءالله هستند؛ در این صورت است که کلیه تصمیمات و مصوبات مجمع و شورا عالی بدون هیچ اشکالی به رئیس و دبیر کل جمعیت جهت اجرا، ابلاغ می‌شود، به بیانی دیگر رئیس، دبیر کل، معاونان و رؤسای سازمان‌های جمعیت نیز همانند قوه مجریه هستند و هر قدر نسبت به اصول و اهداف هلال احمر شناخت و تعهد داشته باشند، به همان میزان پرسنل و اعضای وابسته به جمعیت نیز متعهد خواهند بود. در نتیجه این تعهد در رسیدن تسکین عادلانه درد و رنج مردم نیازمند کشور موفق‌تر عمل خواهیم کرد، در حقیقت هر قدر شناخت از ارزش‌های بشردوستانه درون جمعیت بیشتر باشد؛ آلام بشری در کشور بیشتر تسکین می‌یابد و از زندگی و سلامت انسان‌ها بیشتر حمایت می‌شود.

حال سوال این است: آیا تمام نیروی انسانی (سناری و صف) درون جمعیت از صدر تا ذیل از ارزش‌های جمعیت آگاهی دارند؟ اگر جواب منفی است، باید پرسیم چرا تاکنون این ارزش‌ها که بفرموده رهبر معظم انقلاب با دستورالعمل‌ها مبین اسلام مطابقت دارد؛ از همان بدو ورود به پرسنل ستادی و صف شاغل در جمعیت به‌ویژه اعضای وابسته به هلال احمر آموزش داده نشده است؟ اصلاً چه کسی متولی است؟

اگر فرد یا افرادی درون جمعیت به آنها پایبند نباشد و حتی خلاف آنها عمل کند، تکلیف چیست؟ و چه مرجعی رسیدگی می‌کند؟ بنده معتقدم عدم آگاهی و شناخت هلال احمر نسبت به عمق ارزش‌های بشردوستانه اصول اساسی از یک سو و از سوی دیگر عدم توجه به عملیاتی‌کردن اصول بی‌غرضی، بی‌طرفی و استقلال، بزرگترین چالش‌های سازمان‌ها کنونی است. در این مقاله قصد داریم تا از ارزش‌های اصل

به لطف پرودگار تاکنون پنج اصل انسانیت، بی‌غرضی، بی‌طرفی، استقلال و خدمات داوطلبانه در ۱۵ مقاله در نشریه ماه نو و همچنین ۸ مقاله از اصول بی‌طرفی، خدمات داوطلبانه و استقلال در روزنامه شهروند چاپ شده است. بسیار خرسندیم که این مقالات نقش بسزایی در گفتمان‌سازی فرهنگ بشردوستانه و درک صحیح از ارزش‌های اصول اساسی نهضت بین‌المللی صلیب سرخ و هلال احمر در جهت دیپلماسی بشردوستی ایفا کرده است.

عزیزان، بشردوستی شأن و شخصیت هلال احمر است و بر این اساس برای حمایت از زندگی و سلامت مردم ایران اسلامی باید با شناخت ارزش‌های بشردوستانه اصول و اهداف ولای هلال احمر، اخلاق تمام دست‌اندرکاران به‌ویژه اعضای جمعیت اعم از جوانان، داوطلبان، امادگسار و نجاتگران عزیز «بشردوستانه» باشد. جهت نیل به اهداف مجدداً تأکید می‌کنم که ابتدا باید همگان این ارزش‌ها را بشناسیم و آنها را عمیقاً درک کنیم؛ سپس با تبدیل ارزش‌های اصول هفتگانه به مهارت‌های بشردوستانه، تلاش کنیم تا گفتارهایمان به گفت‌وگوی بشردوستی و خلق و خویمان به اخلاق بشردوستانه تغییر کند، به‌طوری که این گفت‌وگوها و رفتارها و رفتارهای بشردوستانه ابتدا درون جمعیت ظهور و بروز پیدا کند و سپس وقتی عامه مردم به‌ویژه نیازمندان در بیرون جمعیت با هر کدام از مدیران کارشناسان و اعضای وابسته به جمعیت در هر نقطه از کشور، چه در شرایط وضع بحرانی و چه در شرایط طبیعی و عادی برخورد می‌کنند؛ گفتارها و رفتارهای بشردوستانه‌شان برای آنها ملموس و مشهود باشد. به بیانی دیگر گفتارها و رفتارهای بشردوستی که از زلال انسانیت و کیمیا عشق بدون تبعیض به نوع بشر سرچشمه می‌گیرد؛ خود موتور محرک تمام فعالیت‌های نوع‌دوستانه بوده و موجب تسکین آلام بشری می‌شود.

همان‌طور که در متن مقاله «اصل یگانگی» به‌ویژه در کنار جمعیت پیشرفته‌تری از مهاجران زندگی می‌کنند، از اهمیت بیشتری برخوردار است. این اصل موجب می‌شود تا ابتدا بومیان به‌طور فزاینده با صلیب سرخ و هلال احمر همکاری کنند

بی‌غرضی، استقلال و «اصل یگانگی» سبک زندگی ما را به سبک زندگی بشردوستی ارتقا دهیم؛ آنگاه مدعی بشردوستی رشد فضایل و مکارم اخلاقی اسلامی در زمینه‌های فردی و اجتماعی بوده و برای ارتقای منابع مادی و معنوی در جمعیت‌های انسانی برداریم، به عبارتی دیگر فقط به عملیاتی‌کردن ارزش‌های اصول مذکور می‌توانیم با اقدامات خدابستنده، نیکوکارانه و داوطلبانه بدون تبعیض در مسیر اجرایی‌کردن «اصل یگانگی» قدم‌های اثربخش برداریم و آلام بشری در مردمان کشور با هر مذهب، سیاست، قومیت و نژاد را کاهش دهیم.

عزیزان، ما مروجان واقعی صلح و دوستی در هر کشور و هر جای جهان هستیم، بدون شک برای دستیابی به صلح و دوستی و حمایت از زندگی و سلامت انسان‌ها با تضمین احترام و کرامت آنها باید پنج اصل قبل از اصل یگانگی که در مقالات گذشته به سمع نظر رسید، رمز گشایی می‌کردیم، به همین دلیل اصل یگانگی به‌عنوان ششمین اصل مطرح است، چراکه عملیاتی‌شدن کامل اصل یگانگی نیازمند اجرای کامل و دقیق پنج اصل قبل از این اصل است. بی‌تردید ارزش‌های اصول و اهداف به‌خودی‌خود درون جمعیت اجرایی نمی‌شوند و نیازمند مدیران بشردوست، توانمند و ارزشی و همچنین قوانین و برنامه‌هایی فراتر از قوانین و برنامه‌های فعلی جمعیت است تا بتوانیم با مدیریت کاربردی و پرسنل آگاه، برنامه‌های اثربخش را در سطح ملی و بین‌المللی عملیاتی کنیم.

بدانیم تحقق اهداف ولای جمعیت از طریق دیپلماسی بشردوستی است و این دیپلماسی نیازمند تبدیل ارزش‌ها به مهارت‌های بشردوستی و بهره‌مندی تمام دست‌اندرکاران و اعضای وابسته به جمعیت از این مهارت‌هاست. ما یلیم قبل از پرداختن به ارزش‌های اصل یگانگی درباره ضرورت تعهد و پایبندی همگان نسبت به اصول بنیادین جمعیت و نقیض بسزای آن در سیاست‌گذاری‌ها، تصمیمات و مصوبات شورا عالی و مجمع عمومی هلال احمر یک مثال عینی بزنم. همگان می‌دانیم که نمایندگان مجلس باید به تمام ابعاد اصول قانون اساسی نظام جمهوری